

ОФИЦИАЛЬНЫЙ САЙТ ИРИНЫ АНАТОЛЬЕВНЫ РУСЯЕВОЙ

ИРИНА РУСЯЕВА

ДОМАШНИЙ РЕПЕТИТОР

СОЛЬФЕДЖИО

ИНТЕРВАЛЬНЫЕ ЦЕПОЧКИ

МОСКВА 2018 ГОД

СОДЕРЖАНИЕ

I. ОДНОТОНАЛЬНЫЕ ПОСТРОЕНИЯ

1. Простые интервалы (большие, малые, чистые)	4
2. Тритоны всех видов мажора и минора	9
3. Характерные интервалы	14
4. Альтерированные интервалы	19

II. ОТКЛОНЕНИЯ В ТОНАЛЬНОСТИ ДИАТОНИЧЕСКОГО РОДСТВА 30

III. МОДУЛЯЦИИ В ТОНАЛЬНОСТИ ДИАТОНИЧЕСКОГО РОДСТВА 37

ОТ АВТОРА

Данное учебное пособие предназначено для самостоятельной домашней работы тех учеников/студентов, у которых есть проблемы с развитием профессиональных навыков. Запоминание и анализ интервальной цепочки способствует осознанию прослушанного музыкального материала. Начальные цепочки каждого раздела достаточно короткие и простые, что позволяет охватить их целиком, после чего перейти к более объёмным.

Структура учебного пособия такова: весь материал делится на 7 больших разделов, после каждого раздела располагаются цифровки, по которым можно проверить правильность ответа. В цифровке указана качественная величина интервала и ступень, на которой находится его основание.

Как работать над цепочками самостоятельно? Сначала надо настроиться в тональности (в начале каждой цепочки написано тоническое трезвучие), затем сыграть цепочку целиком, спеть по голосам и проанализировать. Кстати, можно один голос играть, а другой петь. После разбора цепочки стоит запомнить её наизусть, сыграть и/или спеть, не заглядывая в нотный источник. Не менее полезным является и транспонирование в разные тональности.

Надеюсь, что новое учебное пособие, которое можно найти только на моём сайте, поможет вам в работе по освоению слухового анализа на уроках сольфеджио.

И. РУСЯЕВА

МОСКВА, 2018 год

1. ОДНОТОНАЛЬНЫЕ ПОСТРОЕНИЯ

1. Простые интервалы (большие, малые, чистые)

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

25 26

27 28

29 30

31 32

33 34

35 36

37 38

39

40

This musical score consists of ten lines of music, each containing two measures. The measures are numbered 21 through 40. The notation is for guitar, using a treble clef and a 6/8 time signature. The key signature changes throughout the piece: measures 21-22 are in B-flat major; measures 23-24 are in E-flat major; measures 25-26 are in D major; measures 27-28 are in C major; measures 29-30 are in G major; measures 31-32 are in D major; measures 33-34 are in B-flat major; measures 35-36 are in D major; measures 37-38 are in G major; and measures 39-40 are in B-flat major. The music features various chord voicings and melodic lines, including some double stops and arpeggiated figures.

ЦИФРОВКИ

1. C-dur: б. 3 – ч. 5 – м. 6 – б. 3 – м. 3 I V III IV III	11. Es-dur: м. 6 – б. 3 – м. 3 – б. 6 – м. 7 – м. 6 – ч. 5 III IV II I VII VII I
2. e-moll: ч. 8 – м. 3 – б. 3 – м. 6 – м. 3 I IV III VII[#] I	12. h-moll: б. 3 – б. 6 – б. 6 – ч. 5 – м. 3 – м. 3 – б. 6 V III VI V I IV III
3. B-dur: м. 6 – б. 3 – б. 3 – м. 7 – б. 3 III IV V V I	13. B-dur: м. 6 – б. 3 – б. 7 – м. 6 – м. 3 – б. 6 – ч. 5 VI V IV III IV VI^b V
4. h-moll: б. 6 – м. 6 – б. 3 – б. 6 – б. 6 VI V VI IV III	14. f-moll: м. 3 – б. 6 – ч. 5 – м. 6 – м. 3 – ч. 4 – б. 6 I VI V VII[#] I II III
5. A-dur: б. 3 – м. 6 – б. 6 – м. 7 – б. 3 V III IV V I	15. E-dur: м. 3 – б. 3 – б. 6 – м. 6 – б. 3 – б. 6 – ч. 8 III IV II III I VI^b V
6. c-moll: м. 6 – б. 6 – б. 6 – ч. 8 – м. 3 – б. 3 V VI II I IV III	16. d-moll: б. 3 – б. 6 – ч. 8 – м. 3 – б. 6 – ч. 4 – м. 6 – м. 3 III II I IV VI VI[#] VII[#] I
7. F-dur: м. 7 – б. 3 – ч. 4 – м. 6 – б. 3 – ч. 5 V I II III IV I	17. Es-dur: б. 3 – м. 3 – ч. 8 – б. 3 – м. 3 – м. 6 – м. 6 – ч. 5 IV III I I II I VII I
8. cis-moll: б. 2 – б. 6 – м. 7 – б. 3 – ч. 8 – б. 3 IV III II V I III	18. fis-moll: ч. - м. 3 – м. 3 – ч. 4 – б. 6 – м. 3 – м. 6 – ч. 5 V VII[#] I II III IV VII[#] I
9. H-dur: ч. 5 – м. 7 – б. 3 – м. 6 – м. 7 – б. 3 V V I III II V	19. D-dur: б. 6 – м. 6 – б. 6 – б. 3 – м. 6 – б. 2 – м. 3 – м. 3 V VI IV V III IV III VII
10. d-moll: б. 3 – б. 6 – ч. 5 – м. 3 – м. 6 – м. 3 V III I II VII[#] I	20. g-moll: б. 3 – ч. 8 – м. 3 – м. 6 – ч. 5 – м. 3 – ч. 5 – б. 3 III I II VII[#] V I IV V

21. Des-dur: б.6 – б.6 – б.3 – б.6 – м.6 – б.2 – м.3 – б.7 – ч.5
V VI^b V IV III IV III VII I
22. e-moll: м.3 – б.3 – б.6 – ч.8 – м.3 – м.6 – м.6 – м.7 – м.3
IV III II I II I VII[#] V I
23. B-dur: б.6 – б.6 – м.6 – м.3 – м.3 – м.6 – м.6 – м.3 – б.3
V IV III III IV I VII II I
24. f-moll: б.6 – б.6 – м.3 – м.6 – м.3 – б.6 – ч.5 – м.7 – б.6
IV III IV VII[#] I VI V IV III
25. H-dur: ч.8 – б.3 – б.7 – м.6 – ч.5 – б.2 – м.3 – м.7 – ч.5
I V IV III V IV III VII I
26. h-moll: б.6 – б.3 – м.7 – б.6 – м.3 – б.3 – б.6 – б.6 – ч.5 – м.3
VI V IV III IV III II III V I
27. A-dur: м.3 – б.3 – м.7 – м.3 – м.7 – ч.5 – б.6 – м.3 – б.7 – м.6
VII I VI VII V VI IV V IV III
28. c-moll: ч.8 – м.3 – м.6 – м.3 – ч.4 – б.6 – б.6 – б.3 – м.7 – б.6
III IV VII[#] I II III VI V IV III
29. G-dur: м.6 – м.3 – б.3 – ч.5 – б.7 – м.6 – ч.4 – ч.8 – м.3 – б.3
VI VII I V IV III VI V II I
30. fis-moll: м.3 – б.3 – б.6 – б.6 – ч.4 – м.3 – б.6 – ч.8 – м.3 – м.3
IV III II III II I VI V VII[#] I

31. F-dur: м.6 – ч.5 – б.3 – м.3 – м.3 – м.6 – м.3 – ч.4 – б.6 – ч.4 – б.3
VI V I II III I II III IV V V
32. cis-moll: м.3 – м.3 – б.6 – б.3 – м.7 – б.6 – ч.4 – м.3 – м.7 – м.6 – м.3
VII[#] I VI V IV III II I VI[#] VII[#] I
33. B-dur: б.6 – м.3 – ч.8 – б.3 – м.6 – м.3 – б.6 – м.3 – б.6 – б.3 – м.6
V VI IV V III II I VII II IV III
34. b-moll: б.6 – ч.5 – м.3 – б.6 – ч.8 – м.3 – м.3 – ч.5 – б.3 – ч.8 – ч.5
III V I VI V VII[#] I IV V I I
35. D-dur: м.6 – б.3 – м.7 – ч.5 – б.2 – м.6 – ч.5 – б.3 – б.6 – б.3 – ч.8
III IV VII I IV III V I VI^b V I
36. g-moll: м.3 – б.6 – ч.8 – б.2 – м.3 – ч.1 – б.6 – ч.5 – м.3 – б.2 – м.6 – ч.8
I VI V I VII[#] I VI I IV I VII[#] I
37. Fis-dur: ч.8 – ч.5 – м.3 – м.7 – м.6 – б.3 – б.6 – ч.5 – м.6 – б.2 – ч.4 – б.3
I II III VI VII I VI^b V III I VI V
38. e-moll: м.3 – б.3 – б.6 – ч.8 – б.2 – ч.4 – м.3 – б.6 – ч.8 – б.3 – б.6 – б.6
IV III II I III II I VI V III IV III
39. As-dur: ч.5 – м.3 – м.6 – б.3 – м.6 – б.3 – б.7 – м.6 – м.3 – ч.8 – ч.4 – б.3
I II VII I VI V IV III VII V I I
40. c-moll: м.6 – б.6 – м.3 – м.6 – м.3 – м.3 – б.2 – б.3 – м.7 – б.3 – м.3 – м.3 – м.3
V III IV VII[#] VII[#] I IV III II V VI[#] VII[#] I

2. Тритоны всех видов мажора и минора

This page contains 26 musical exercises, numbered 41 to 66, arranged in two columns. Each exercise is written on a single staff in treble clef. The exercises are organized as follows:

- 41: Major scale, C major, 1-2 tritone.
- 42: Major scale, C major, 2-3 tritone.
- 43: Major scale, C major, 3-4 tritone.
- 44: Major scale, C major, 4-5 tritone.
- 45: Major scale, C major, 5-6 tritone.
- 46: Major scale, C major, 6-7 tritone.
- 47: Major scale, C major, 7-8 tritone.
- 48: Major scale, C major, 8-9 tritone.
- 49: Major scale, C major, 9-10 tritone.
- 50: Major scale, C major, 10-11 tritone.
- 51: Major scale, C major, 11-12 tritone.
- 52: Major scale, C major, 12-13 tritone.
- 53: Major scale, C major, 13-14 tritone.
- 54: Major scale, C major, 14-15 tritone.
- 55: Major scale, C major, 15-16 tritone.
- 56: Major scale, C major, 16-17 tritone.
- 57: Major scale, C major, 17-18 tritone.
- 58: Major scale, C major, 18-19 tritone.
- 59: Major scale, C major, 19-20 tritone.
- 60: Major scale, C major, 20-21 tritone.
- 61: Major scale, C major, 21-22 tritone.
- 62: Major scale, C major, 22-23 tritone.
- 63: Major scale, C major, 23-24 tritone.
- 64: Major scale, C major, 24-25 tritone.
- 65: Major scale, C major, 25-26 tritone.
- 66: Major scale, C major, 26-27 tritone.

The exercises demonstrate tritone intervals in various positions and directions across the scale, including chromatic and diatonic forms.

This musical score consists of ten staves, each representing a measure of music. The measures are numbered 67 through 80. The notation includes various musical symbols such as treble clefs, time signatures (including 3/4, 2/4, and 3/8), key signatures (with flats and sharps), and chord symbols. The music is written in a style typical of guitar tablature or a simplified guitar score, with notes and rests placed on a five-line staff. Measure 67 starts with a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 68 has a treble clef and a 3/8 time signature. Measure 69 has a treble clef and a 2/4 time signature. Measure 70 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 71 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 72 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 73 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 74 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 75 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 76 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 77 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 78 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 79 has a treble clef and a 3/4 time signature. Measure 80 has a treble clef and a 3/4 time signature.

ЦИФРОВКИ

41. D-dur: б.6 – ув.4 – м.6 – ч.4 – б.3
V IV III II I

42. g-moll: ум.5 – м.3 – б.6 – ч.5 – б.6
VII[#] I VI V III

43. Es-dur: м.6 – ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3
III II III VII I

44. cis-moll: б.6 – ум.5 – б.3 – ум.5 – м.3
III II III VII[#] I

45. A-dur: ч.8 – ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3
I II III VII I

46. c-moll: м.6 – ув.4 – б.6 – ч.8 – ум.5 – б.3
V III II I II III

47. B-dur: ув.4 – м.6 – ув.4 – б.6 – м.7 – б.3
IV III VI^b V V I

48. fis-moll: м.7 – ум.5 – м.3 – м.3 – ч.4 – б.6
V VI[#] VII[#] I II III

49. G-dur: б.3 – м.6 – ув.4 – б.6 – ум.5 – м.3
I VI VI^b V II I

50. f-moll: б.6 – ув.4 – м.6 – ч.5 – м.3 – м.3
VI VI V I II I

51. Des-dur: б.6 – ув.4 – м.6 – ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3
V IV III II III VII I

52. cis-moll: б.2 – б.6 – ув.4 – м.6 – ув.4 – б.6 – б.3
IV III VI V IV III III

53. D-dur: ум.5 – б.3 – ум.5 – м.3 – б.6 – ч.4 – б.3
VII I II III IV V V

54. a-moll: ум.5 – м.3 – ув.4 – б.6 – ч.8 – ув.4 – м.6
VII[#] I III II I VI V

55. E-dur: ч.8 – ум.5 – б.3 – ум.5 – м.3 – ч.5 – б.3
V VII I II III IV V

56. d-moll: м.6 – б.6 – ув.4 – б.6 – м.3 – ум.5 – м.3 – ч.1
V VI IV III I VI[#] VII[#] I

57. B-dur: б.6 – м.6 – ув.4 – б.6 – ув.4 – м.6 – ум.5 – м.3
I VI VI^b V IV III II III

58. fis-moll: м.6 – ум.5 – м.3 – б.6 – б.3 – ув.4 – б.6 – ч.5
 VII[#] VII[#] I VI V IV III V
59. H-dur: б.3 – м.6 – ув.4 – б.6 – б.3 – ум.5 – м.3 – ч.8
 I VI VI^b V IV II III I
60. c-moll: м.3 – ч.4 – б.6 – ув.4 – м.6 – б.2 – ум.5 – м.3
 I II III VI V I VII[#] I
61. h-moll: м.3 – б.6 – ч.8 – б.2 – ум.5 – м.3 – ум.5 – м.3 – ч.1
 I VI V I VII[#] I VI[#] VII[#] I
62. F-dur: ч.8 – ум.5 – б.3 – ч.4 – ув.4 – м.6 – б.3 – ум.5 – м.3
 V VII I II IV III IV II III
63. c-moll: ув.4 – б.6 – ум.5 – б.3 – м.6 – ум.5 – м.3 – ч.8 – м.3
 IV III II III V VI[#] VII[#] V I
64. G-dur: б.3 – м.6 – ув.4 – б.6 – ув.4 – м.6 – м.6 – м.7 – ч.5
 I VI VI^b V IV III VI VII I
65. cis-moll: ув.4 – б.6 – ч.8 – б.2 – ум.5 – б.3 – ув.4 – б.6
 III II I III II III IV III
66. C-dur: м.3 – ув.4 – м.6 – ч.8 – б.3 – б.6 – ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3
 III IV III II V V II III VII I
67. g-moll: м.3 – м.3 – б.6 – ув.4 – м.6 – б.3 – ув.4 – б.6 – ум.5 – б.3
 VII[#] I VI VI V IV IV III II III
68. H-dur: м.6 – ув.4 – б.6 – м.6 – ч.5 – ум.5 – м.3 – б.2 – ув.4 – м.6
 VI VI^b V III II II III IV IV III
69. e-moll: б.2 – ув.4 – б.6 – м.7 – ум.5 – м.3 – б.6 – ув.4 – м.6 – ч.4
 V IV III VI[#] VII[#] I VI VI V V

70. Es-dur: м.3 – м.3 – ум.5 – б.3 – ч.4 – ум.5 – м.3 – ч.8 – ув.4 – м.6
IV III VII I II II III I IV III
71. f-moll: ум.5 – м.3 – м.3 – ч.4 – б.6 – ум.5 – б.3 – б.6 – м.6 – ум.5 – м.3
VII[#] VII[#] I II III II III VI V VII[#] I
72. A-dur: м.3 – ув.4 – б.6 – м.6 – б.2 – ум.5 – б.3 – б.6 – ув.4 – м.6 – м.3
VI VI^b V III I VII I IV IV III III
73. h-moll: м.3 – ув.4 – м.6 – ув.4 – б.6 – б.2 – ум.5 – м.3 – ум.5 – м.3 – ч.1
I VI V IV III I VII[#] I VI[#] VII[#] I
74. Des-dur: б.2 – м.6 – ум.5 – м.3 – б.6 – б.2 – ум.5 – б.3 – ч.8 – ум.5 – б.3
IV III II III I I VII I V VII I
75. g-moll: б.3 – ув.4 – б.6 – ч.8 – ум.5 – б.3 – б.6 – ув.4 – м.6 – ув.4 – б.6
III III II I II III VI VI V IV III
76. E-dur: ч.8 – б.3 – ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3 – м.6 – м.6 – м.3 – ув.4 – б.6 – ч.5
I IV II III VII I VII VI VI VI^b V V
77. c-moll: м.3 – б.3 – м.6 – ув.4 – б.6 – ум.5 – б.3 – ум.5 – м.3 – ув.4 – б.6 – ч.8
IV III V IV III II III VII[#] I III II I
78. d-moll: б.6 – ч.8 – ув.4 – б.6 – ум.5 – б.3 – м.7 – ум.5 – м.3 – ув.4 – б.6 – ч.8
VI V IV III IV III VI[#] VII[#] I III II I
79. H-dur: м.6 – ув.4 – б.6 – ув.4 – м.6 – ум.5 – м.3 – м.7 – ум.5 – б.3 – ч.4 – м.6
III VI^b V IV III II III VI VII I II III
80. cis-moll: ув.4 – б.6 – ч.8 – б.2 – ум.5 – б.3 – б.3 – ув.4 – м.6 – б.2 – ув.4 – б.6
III II I III II III VI VI V IV IV III

Musical score for guitar, measures 105-120. The score is written on a single staff in treble clef. It consists of ten lines of music, each starting with a measure number. The key signature and time signature change frequently throughout the piece. Measure 105 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 106 is in B-flat major (two flats) and 3/4 time. Measure 107 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 108 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 109 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 110 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 111 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 112 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 113 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 114 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 115 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 116 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 117 is in G major (one sharp) and 3/4 time. Measure 118 is in B-flat major (two flats) and 3/4 time. Measure 119 is in D major (two sharps) and 3/4 time. Measure 120 is in B-flat major (two flats) and 3/4 time. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings.

ЦИФРОВКИ

81. A-dur: б.3 – м.6 – ув.2 – ч.4 – б.6

I VI VI^b V V

82. c-moll: б.3 – ув.5 – б.6 – ч.5 – м.3

III III III V I

83. B-dur: ув.2 – ч.4 – б.6 – м.3 – м.3

VI^b V IV IV III

84. e-moll: м.3 – ум.7 – ч.5 – б.2 – б.6

II VII[#] I IV III

85. H-dur: ч.8 – ув.2 – ч.4 – ч.5 – б.3

I VI^b V V I

86. c-moll: м.6 – б.3 – ув.4 – б.6 – ум.7 – ч.5

V IV IV III VII[#] I

87. E-dur: ув.5 – б.6 – ум.5 – б.3 – ум.4 – м.3

VI^b V VII I III III

88. h-moll: б.2 – ув.4 – б.6 – ум.4 – м.3 – ч.8

IV IV III VII[#] I I

89. As-dur: м.6 – ув.5 – б.6 – б.2 – ум.7 – ч.5

VI VI^b V I VII I

90. cis-moll: ув.2 – ч.4 – м.6 – ув.4 – ув.5 – б.6

VI V V IV III III

91. D-dur: ум.7 – ч.5 – б.6 – м.6 – б.6 – ув.2 – ч.4

VII I II III IV VI^b V

92. f-moll: б.2 – ум.4 – м.3 – ч.4 – б.6 – ув.2 – ч.4

I VII[#] I II III VI V

93. Des-dur: ув.5 – б.6 – м.6 – ум.4 – м.3 – ум.5 – б.3

VI^b V III III III VII I

94. g-moll: м.3 – м.6 – ув.2 – ч.4 – б.2 – ум.7 – ч.5

I VI[#] VIⁿ V I VII[#] I

95. G-dur: ув.2 – ч.4 – б.6 – ув.4 – м.6 – ув.5 – б.6

VI^b V V IV III VI^b V

96. fis-moll: б.3 – м.3 – ум.7 – ч.5 – б.6 – ув.2 – ч.4 – м.6

III IV VII[#] I VI VI V V

97. B-dur: б.6 – ув.2 – ч.4 – ум.5 – б.3 – ув.5 – б.6 – ч.5
V VI^b V VII I VI^b V V
98. a-moll: б.6 – ч.5 – ув.2 – ч.4 – б.3 – м.3 – ум.7 – ч.5
IV V VI V III I VII[#] I
99. Fis-dur: б.3 – ув.5 – б.6 – ум.5 – б.3 – ум.4 – м.3 – ч.8
I VI^b V VII I III III I
100. h-moll: ч.8 – ум.5 – м.3 – ув.5 – б.6 – м.3 – ум.7 – ч.5
V VII[#] I III III VII[#] VII[#] I
101. F-dur: м.3 – м.3 – б.3 – ув.5 – б.6 – б.2 – м.3 – ум.7 – ч.5
III II I VI^b V I VII VII I
102. f-moll: б.3 – м.3 – ум.7 – ч.5 – б.3 – м.6 – ч.5 – ув.2 – ч.4
II III VII[#] IV I V V VI V
103. A-dur: б.3 – м.6 – ув.5 – б.6 – м.6 – ув.2 – ч.4 – ч.8 – ч.5
I VI VI^b V III VI^b V III V
104. e-moll: ум.7 – ч.5 – б.6 – ув.2 – ч.4 – б.6 – б.3 – ум.4 – м.3
VII[#] I III VI V IV III VII[#] I
105. B-dur: б.6 – ум.4 – м.3 – б.6 – б.2 – ум.7 – ч.5 – ув.4 – м.6
V III III I I VII I IV III
106. Des-dur: м.6 – ув.2 – ч.4 – м.3 – б.6 – ум.7 – ч.5 – м.6 – ув.5 – б.6
VI VI^b V III I VII I III VI^b V
107. cis-moll: ув.2 – ч.4 – б.6 – б.3 – ув.5 – б.6 – м.3 – ум.7 – ч.5 – б.6
VI V IV III III III II VII[#] I III
108. E-dur: ув.2 – ч.4 – м.3 – ум.7 – ч.5 – б.2 – м.6 – ум.4 – м.3 – ч.8
VI^b V II VII I IV III III III I

109. c-moll: м.6 – ув.2 – ч.4 – б.6 – ув.5 – б.6 – ум.5 – б.3 – ум.7 – ч.5
V VI V IV III III II III VII[#] I
110. B-dur: б.3 – м.6 – ув.5 – б.6 – ум.4 – м.3 – ум.7 – ч.5 – ув.2 – ч.4
I VI VI^b V III III VII I VI^b V
111. fis-moll: м.3 – м.7 – б.3 – ум.4 – м.3 – ч.5 – ув.5 – б.6 – м.7 – ум.5 – м.3
IV II III VII[#] I V III III VI[#] VII[#] I
112. G-dur: ув.5 – б.6 – м.6 – м.3 – м.6 – б.3 – ум.4 – м.3 – м.6 – ув.2 – ч.4
VI^b V VI VII VII I III III VI VI^b V
113. f-moll: ч.8 – м.3 – ум.7 – ч.5 – м.6 – ув.4 – м.6 – ув.2 – ч.4 – ум.4 – м.3
I IV VII[#] I VI[#] VI[#] V VI V VII[#] I
114. Es-dur: м.6 – ув.2 – ч.4 – м.3 – м.6 – ув.5 – б.6 – м.3 – б.2 – ум.7 – ч.5
VI VI^b V III VI VI^b V III I VII I
115. h-moll: б.2 – б.6 – ум.4 – м.3 – ув.4 – б.6 – м.3 – ум.7 – ч.5 – ув.5 – б.6
IV III VII[#] I IV III IV VII[#] I III III
116. H-dur: м.3 – м.6 – ум.4 – м.3 – б.6 – б.2 – ум.7 – ч.5 – ум.4 – б.6 – ув.2 – ч.4
IV III III III V I VII I VI^b V VI^b V
117. g-moll: м.3 – б.6 – ув.4 – б.6 – ум.4 – м.3 – м.6 – ув.2 – ч.4 – б.2 – ум.7 – ч.5
I VI IV III VII[#] I V VI V I VII[#] I
118. Des-dur: м.6 – б.3 – ув.5 – б.6 – ув.2 – ч.4 – б.3 – ум.7 – м.6 – ч.5 – б.2 – м.6
III V VI^b V VI^b V IV VII VII I IV III
119. fis-moll: б.3 – м.3 – ум.4 – м.3 – б.6 – ув.2 – ч.4 – ч.8 – б.2 – ч.4 – ум.7 – ч.5
III II VII[#] I VI VI V III I I VII[#] I
120. Ges-dur: б.2 – м.6 – ум.4 – м.3 – ч.4 – ум.7 – ч.5 – м.6 – ув.2 – ч.4 – б.2 – б.3
IV III III III I VII I VI VI^b V II I

145 146

147 148

149 150

151 152

153

154

155

156

157

158

159

160

A musical score consisting of ten staves of music, numbered 145 through 160. The notation includes treble clefs, various time signatures (such as 3/4, 2/4, and 3/8), and complex chordal structures with many accidentals (sharps, flats, and naturals). The music is written in a single melodic line on a five-line staff. The key signature changes several times throughout the piece, including D major, B-flat major, and E major. The notation is dense, with many beamed notes and complex rhythmic patterns.

ЦИФРОВКИ

121. G-dur: м.3 – ум.3 – ч.1 – б.2 – м.6
VII VII I IV III

126. c-moll: м.6 – ум.3 – ч.1 – ум.5 – м.3 – ч.5
V IV# V VII# I V

122. f-moll: м.3 – б.7 – ув.6 – ч.8 – ч.5
I VI VI V V

127. F-dur: б.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – б.2 – б.3
I VI VI^b V II I

123. B-dur: м.6 – ув.6 – ч.8 – м.3 – б.3
VI VI^b I VII I

128. e-moll: ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – б.2 – ув.4 – б.6
VII# VII# I IV IV III

124. cis-moll: ув.6 – ч.8 – б.3 – ув.6 – ч.8
IV^b III III II^b I

129. H-dur: б.6 – ум.6 – ч.4 – м.7 – б.6 – ч.8
IV IV# V II II I

125. D-dur: ч.8 – ум.3 – ч.1 – б.6 – м.3
I II# III I III

130. g-moll: ч.8 – дв.ум.8 – м.6 – б.2 – ум.5 – м.3
IV IV# V I VII# I

131. As-dur: б.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – ув.4 – дв.ув.4 – б.6

I VI VI^b V VI^b VI^b V

132. d-moll: б.2 – ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – ум.5 – б.3 – ч.8
I VII# VII# I II III I

133. E-dur: б.6 – б.3 – ум.3 – ч.1 – м.6 – ум.6 – ч.4
V IV IV# V III IV# V

134. h-moll: ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – ч.4 – б.6 – ум.3 – ч.1
VII# VII# I II III IV# V

135. Es-dur: ум.4 – м.3 – ум.5 – б.3 – ч.5 – дв.ум.5 – м.3
III III V I II II# III

136. f-moll: м.3 – б.6 – м.3 – дв.ум.5 – м.3 – м.6 – ув.6 – ч.8
IV III II VII# I VI# VI# V

137. A-dur: м.6 – б.3 – ум.3 – ч.1 – б.6 – б.3 – дв.ув.4 – б.6

III IV IV[#] V IV[#] V VI^b V

138. fis-moll: б.6 – м.3 – ум.3 – ч.1 – ч.5 – б.3 – дв.ум.8 – м.6

III II II III I VI IV[#] V

139. Des-dur: б.3 – м.6 – ув.4 – б.6 – ув.6 – ч.8 – дв.ум.5 – м.3

I VI VI^b V II^b I II[#] III

140. gis-moll: ув.4 – б.6 – ч.8 – б.3 – ув.6 – ч.8 – дв.ум.5 – м.3

III II I VI VI V VII[#] I

141. D-dur: ч.8 – б.3 – ум.3 – ч.1 – б.6 – м.3 – м.3 – м.3 – ч.5

I IV IV[#] V I II II[#] III V

142. c-moll: м.6 – м.6 – б.3 – ув.4 – б.6 – дв.ув.1 – б.3 – ув.6 – ч.8

V IV[#] IV[#] IV^x III IV^b III II^b I

143. B-dur: б.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – ум.3 – ч.1 – ч.5 – дв.ум.5 – м.3

I VI VI^b V IV[#] V II II[#] III

144. fis-moll: м.3 – м.6 – ум.3 – ч.1 – б.6 – м.3 – ум.6 – ч.4 – ч.8

I I VII[#] I VI IV IV[#] V III

145. G-dur: ч.5 – м.3 – ув.4 – дв.ув.4 – б.6 – ум.3 – ч.1 – ум.5 – м.3

I VI VI^b VI^b V VII I II III

146. f-moll: б.3 – м.3 – ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – ум.3 – ч.1

III II VII[#] VII[#] I VI[#] VI^x V VII[#] I

147. F-dur: м.3 – м.3 – ув.3 – ч.5 – б.3 – б.6 – м.3 – ч.1 – ув.4 – ч.8

III II II^b I VI^b V VII I II^b I

148. cis-moll: м.6 – ум.3 – ч.1 – ум.5 – м.3 – б.2 – дв.ув.4 – б.6 – ум.4 – м.3

V IV[#] V VII[#] I IV IV^b III VII[#] I

149. E-dur: б.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – б.2 – ум.5 – б.3 – ч.5 – дв.ум.5 – м.3

I VI VI^b V I VII I II II[#] III

150. b-moll: ув.2 – ч.4 – м.6 – м.3 – дв.ум.8 – м.6 – ув.4 – б.6 – ув.6 – ч.8

VI V V IV IV[#] V IV III II^b I

151. Es-dur: м.6 – ум.3 – ч.1 – ч.5 – дв.ум.5 – м.3 – м.6 – ув.6 – ч.8 – б.3 – б.3

III II[#] III II II[#] III VI VI^b V VII I

152. h-moll: м.6 – м.6 – м.6 – б.6 – м.3 – дв.ум.5 – м.3 – б.2 – б.6 – ум.6 – ч.4

V IV[#] IV[#] III II VII[#] I IV IV IV[#] V

153. A-dur: м.6 – ч.4 – дв.ув.4 – б.6 – м.3 – б.6 – м.3 – ч.5 – дв.ум.5 – м.3 – ч.8

VI VI VI^b V IV[#] IV[#] III II II[#] III I

154. c-moll: ч.8 – дв.ум.8 – м.6 – ум.5 – б.3 – б.6 – б.3 – б.6 – б.3 – ув.6 – ч.8

IV IV[#] V II III IV V VI VI IV^b III

155. B-dur: ум.3 – ч.1 – б.7 – м.6 – дв.ум.5 – м.3 – м.3 – ув.4 – б.6 – дв.ув.1 – б.3

IV[#] V IV III II[#] III VI VI^b V II^b I

156. fis-moll: м.3 – ум.7 – ч.5 – б.3 – б.6 – ч.8 – ум.3 – ч.1 – ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – ч.5

II VII[#] I VI IV III VII[#] I VII[#] VII[#] I V

157. G-dur: ч.8 – дв.ум.8 – м.6 – ч.5 – б.3 – ум.3 – ч.1 – м.6 – ув.6 – ч.8 – дв.ув.4 – б.6

II II[#] III V I II[#] III VI VI^b V VI^b V

158. f-moll: ум.5 – б.3 – ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – б.6 – ув.6 – ч.8 – ум.4 – м.3 – ув.6 – ч.8

II III VII[#] VII[#] I VI VI V VII[#] I II^b I

159. F-dur: ч.5 – дв.ум.5 – м.3 – б.6 – м.3 – ув.3 – ч.5 – м.2 – м.6 – ув.6 – ч.8 – б.3

II II[#] III I II II^b I VII VI VI^b V I

160. gis-moll: ув.2 – ч.4 – б.6 – ув.6 – ч.8 – б.6 – м.3 – м.7 – ум.7 – м.3 – ув.5 – б.6

VI V IV IV^b III III VII[#] V V I III III

5. Составные интервалы

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

ЦИФРОВКИ

161. D-dur: б.2 – м.6 – б.10 – уб.2 – ч.4
IV III I VI^b V

166. f-moll: м.6 – м.3 – м.3 – б.6 – м.10 – б.10
VII[#] VII[#] I VI IV III

162. c-moll: м.10 – б.3 – уб.5 – б.6 – ч.5
I VI III III V

167. F-dur: м.6 – б.10 – ч.11 – м.10 – ум.5 – б.3
VI IV III III VII I

163. B-dur: б.3 – б.6 – б.9 – м.10 – б.3
I VI^b IV III V

168. cis-moll: м.10 – м.10 – м.3 – ум.7 – ч.5 – ч.8
VII[#] I IV VII[#] I I

164. h-moll: м.10 – ч.12 – уб.2 – б.3 – б.6
I I VI V III

169. G-dur: б.6 – б.3 – м.6 – б.10 – м.3 – б.3
VI^b V III IV VII I

165. E-dur: уб.4 – м.6 – б.10 – ум.4 – м.3
IV III I III III

170. f-moll: б.9 – б.10 – ум.5 – м.3 – м.3 – ч.5
IV III VI[#] VII[#] I V

171. Des-dur: б.10 – уб.2 – ч.4 – м.10 – б.6 – ум.7 – ч.5
I VI^b V II IV VII I

172. c-moll: м.3 – ч.11 – м.10 – ч.8 – ум.5 – м.3 – б.6
I IV IV V VII[#] I III

173. A-dur: уб.5 – б.6 – б.10 – б.3 – м.10 – б.10 – ч.5
VI^b V IV V II I V

174. g-moll: м.6 – м.3 – м.3 – б.10 – б.6 – б.6 – б.3
VI[#] VII[#] I III III IV V

175. Es-dur: б.10 – м.10 – уб.2 – ч.4 – м.6 – ум.5 – б.3
I II VI^b V VII VII I

176. d-moll: ч.12 – м.10 – уб.4 – м.6 – уб.4 – б.6 – м.10 – б.3
I I VI V IV III II V

177. H-dur: ч.8 – ч.11 – б.10 – ум.4 – м.3 – ум.7 – ум.5 – б.3

II I I III III VII VII I

178. fis-moll: б.6 – б.10 – б.3 – м. 10 – ч.8 – ум.5 – дв. ум. 5 – м.3

III III VI IV V VII[#] VII[#] I

179. B-dur: ч.8 – б.10 – м.10 – м.10 – м.3 – м.10 – б.3 – ч.1

V IV IV III VI II IV V

180. a-moll: м.3 – ч.4 – м.3 – м.10 – ч.8 – б.13 – б.2 – м.6

VII[#] I I IV V III I VII[#]

181. D-dur: б.10 – м.10 – м.10 – м.10 – м.3 – м.10 – уб.4 – м.6 – ч.5

I II II[#] III VI II IV III I

182. f-moll: ув. 2 – ч.4 – б.6 – ум.12 – б.10 – ч.8 – б.3 – м.6 – ч.5

VI V IV II III IV VI V V

183. Es-dur: б.3 – б.6 – м.10 – м.10 – м.3 – м.10 – б.6 – уб.5 – б.6

I VI^b IV III VI II IV VI^b V

184. cis-moll: б.9 – м.10 – м.9 – м.10 – м.3 – дв.уб.4 – б.6 – б.6 – ч.5

I VII[#] II I IV IV^b III VI V

185. A-dur: б.10 – ч.8 – м.6 – уб.5 – б.6 – ум.5 – б.3 – б.10 – ум.12 – м.10

I II III VI^b V VII I IV II III

186. d-moll: б.9 – б.13 – б.3 – м.10 – б.3 – б.6 – м.3 – м.10 – м.6 – ч.5

I VII[#] VI IV V IV IV II V V

187. Des-dur: м.6 – б.10 – м.13 – ум.12 – б.10 – б.3 – м.3 – м.6 – м.7 – б.3

III I VII VII I IV IV^r VII V I

188. e-moll: уб.6 – ч.8 – б.13 – б.10 – ч.8 – м.6 – ум.5 – дв.ум.5 – м.3 – ч.5

II^b I VI V I I VII[#] VII[#] I V

189. H-dur: б.10 – м.6 – б.3 – м.10 – б.6 – б.3 – м.10 – м.10 – ум.12 – б.10
 I III IV II IV V III VII VII I
190. c-moll: уб.2 – ч.4 – м.10 – б.10 – м.13 – м.10 – ум.12 – м.10 – б.6 – ч.5
 VI V IV III VII[#] VII[#] VII[#] I III V
191. As-dur: б.3 – б.6 – ч.8 – уб.4 – м.6 – уб.5 – б.6 – м.10 – м.10 – уб.2 – ч.4
 I VI^b V IV III VI^b V II III VI^b V
192. fis-moll: б.10 – м.10 – уб.2 – ч.4 – м.10 – уб.4 – м.6 – б.10 – ч.11 – м.10 – ч.5
 III IV VI V II VI V III I II V
193. G-dur: уб.5 – б.6 – ум.12 – б.10 – уб.4 – м.6 – б.2 – ум.5 – б.3 – ум.12 – м.10
 VI^b V VII I IV III I VII I II III
194. c-moll: м.10 – ч.8 – уб.4 – б.6 – м.10 – м.13 – м.10 – б.6 – б.3 – м.10 – ч.8
 I II IV III II VII[#] I IV V VII[#] I
195. B-dur: м.6 – ч.8 – б.10 – м.13 – м.10 – ч.8 – б.3 – ум.5 – м.3 – ум.12 – б.10
 III II I VII VII I IV II III VII I
196. cis-moll: ч.15 – б.10 – б.6 – ч.5 – м.3 – б.6 – м.13 – ум.12 – м.10 – уб.2 – ч.4 – б.3
 I III VI V I III VII[#] VII[#] I VI V III
197. D-dur: ч.12 – б.10 – уб.4 – м.6 – м.6 – ч.11 – ч.8 – б.3 – ум.5 – м.3 – м.10 – ч.8
 V I IV III VII VII I IV II III VII I
198. b-moll: ч.12 – м.10 – б.3 – б.6 – б.3 – ч.8 – м.3 – м.10 – ч.8 – ум.5 – м.3 – б.6
 I I V IV III I IV IV V VII[#] I III
199. Es-dur: уб.5 – б.6 – б.10 – б.2 – м.6 – м.10 – ч.12 – ч.8 – б.3 – б.9 – б.10 – ч.5
 VI^b V IV I VII VI IV V I V IV I
200. gis-moll: ч.12 – м.10 – ч.8 – б.6 – уб.4 – м.6 – м.13 – ч.12 – ч.8 – ч.12 – ч.5 – м.3
 I I I VI VI V VII[#] I IV IV V I

II. ОТКЛОНЕНИЯ В ТОНАЛЬНОСТИ ДИАТОНИЧЕСКОГО РОДСТВА

The image displays a series of 16 musical exercises, numbered 201 through 226, arranged in two columns. Each exercise is written on a single staff in treble clef. The exercises illustrate various chromatic and diatonic modulations between related keys. The key signatures and time signatures vary throughout the exercises, including major, minor, and augmented second relationships. For example, exercise 201 starts in C major and modulates to D major, while exercise 226 starts in C major and modulates to E major. The exercises are presented as short melodic phrases, often consisting of a few measures of music.

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

ЦИФРОВКИ

201. F-dur: м.6 – ч.4 – б.3 – $\overbrace{\text{б.6 – ув.4 – м.6 – ч.8 – ч.5}}^{\text{B-dur}}$
 III II I IV IV III V I

202. h-moll: ув.4 – б.6 – м.10 – м.10 – $\overbrace{\text{ув.4 – м.6 – ув.6 – ч.8}}^{\text{A-dur}}$
 IV III VII# I IV III II^b I

203. A-dur: м.6 – ув.4 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – ум.5 – б.3}}^{\text{E-dur}}$ – м.10 – б.10
 VI VI^b V VII VII I II I

204. f-moll: б.3 – ум.7 – ч.5 – б.6 – $\overbrace{\text{м.10 – м.10 – м.3 – м.3}}^{\text{b-moll}}$
 {III VII# I III VII# I VII# I}

205. Des-dur: б.6 – ув.2 – ч.4 – $\overbrace{\text{м.6 – ум.5 – м.3}}^{\text{f-moll}}$ – м.7 – ч.5
 V VI^b V VII# VII# I VII I

206. e-moll: м.6 – ув.4 – б.6 – $\overbrace{\text{м.3 – м.7 – м.3}}^{\text{a-moll}}$ – м.6 – м.3
 V IV III VII# V I VII# I

207. H-dur: б.2 – м.6 – ч.5 – б.3 – $\overbrace{\text{б.6 – б.2 – м.6}}^{\text{E-dur}}$ – ч.5
 IV III V I IV IV III V

208. c-moll: ум.7 – ум.5 – м.3 – б.6 – $\overbrace{\text{ум.5 – м.3}}^{\text{f-moll}}$ – м.6 – ч.5
 VII# VII# I III VII# I VII# I

209. B-dur: $\text{yB.4} - \text{б.6} - \text{yB.4} - \text{м.6} - \overbrace{\text{ч.4} - \text{м.6} - \text{м.3}}^{\text{c-moll}} - \text{yM.7} - \text{ч.5}$
 $\text{VI}^b \quad \text{V} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{I} \quad \text{VII}^\# \quad \text{I} \quad \text{VII} \quad \text{I}$

210. cis-moll: $\text{м.6} - \text{yB.4} - \text{б.6} - \overbrace{\text{yM.7} - \text{yM.5} - \text{б.3}}^{\text{E-dur}} - \text{м.6} - \text{м.6} - \text{м.3}$
 $\text{V} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{VII} \quad \text{VII} \quad \text{I} \quad \text{I} \quad \text{VII}^\# \quad \text{I}$

211. D-dur: $\text{yM.5} - \text{м.3} - \text{б.2} - \text{м.6} - \overbrace{\text{yB.4} - \text{б.6}}^{\text{h-moll}} - \text{м.6} - \text{м.7} - \text{б.3}$
 $\text{II} \quad \text{III} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{VII} \quad \text{V} \quad \text{I}$

212. b-moll: $\text{ч.8} - \text{м.3} - \text{б.3} - \overbrace{\text{ч.5} - \text{м.6} - \text{м.3}}^{\text{f-moll}} - \text{yB.4} - \text{б.6} - \text{б.6}$
 $\text{I} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{V} \quad \text{VII}^\# \quad \text{I} \quad \text{IV} \quad \text{IV} \quad \text{III}$

213. Es-dur: $\text{ч.8} - \text{yB.2} - \text{ч.4} - \overbrace{\text{б.3} - \text{yB.4} - \text{б.6}}^{\text{c-moll}} - \text{м.3} - \text{yM.7} - \text{ч.5}$
 $\text{I} \quad \text{VI}^b \quad \text{V} \quad \text{VI} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{VII} \quad \text{VII} \quad \text{I}$

214. e-moll: $\text{yM.5} - \text{м.3} - \text{ч.5} - \overbrace{\text{м.6} - \text{ч.4} - \text{б.3}}^{\text{G-dur}} - \text{yB.4} - \text{б.7} - \text{б.6}$
 $\text{VII}^\# \quad \text{I} \quad \text{IV} \quad \text{II} \quad \text{I} \quad \text{I} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{III}$

215. H-dur: $\text{м.3} - \text{yB.4} - \text{б.6} - \overbrace{\text{б.2} - \text{yM.7} - \text{ч.5}}^{\text{e-moll}} - \text{м.10} - \text{ч.11} - \text{ч.8}$
 $\text{VI} \quad \text{VI}^b \quad \text{V} \quad \text{I} \quad \text{VII}^\# \quad \text{I} \quad \text{VII} \quad \text{VII} \quad \text{I}$

216. c-moll: $\text{б.3} - \text{yB.4} - \text{б.6} - \overbrace{\text{yB.4} - \text{м.6} - \text{б.10}}^{\text{B-dur}} - \text{м.6} - \text{ч.5} - \text{ч.8}$
 $\text{IV} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{IV} \quad \text{III} \quad \text{I} \quad \text{VII}^\# \quad \text{I} \quad \text{I}$

217. B-dur: $\text{ym.5} - \text{m.3} - \text{m.6} - \overbrace{\text{m.6} - \text{б.3} - \text{ч.8}}^{\text{F-dur}} - \text{б.6} - \text{б.6} - \text{yb.4} - \text{m.6}$
 II III III VII I I VI^b V IV III

218. fis-moll: $\text{б.6} - \text{б.3} - \text{ym.7} - \text{ym.5} - \text{m.3} - \overbrace{\text{ym.7} - \text{ym.5} - \text{б.3}}^{\text{E-dur}} - \text{ym.5} - \text{m.3}$
 III III VII[#] VII[#] I VII VII I VII[#] I

219. E-dur: $\text{б.2} - \text{ч.4} - \text{б.6} - \text{ч.8} - \overbrace{\text{yb.4} - \text{m.6}}^{\text{H-dur}} - \overbrace{\text{yb.4} - \text{m.6}}^{\text{A-dur}} - \text{ч.8} - \text{б.3}$
 IV III II I IV III IV III V I

220. g-moll: $\text{ym.5} - \text{m.3} - \text{ч.5} - \overbrace{\text{б.6} - \text{ч.8}}^{\text{F-dur}} - \overbrace{\text{yb.2} - \text{ч.4}}^{\text{B-dur}} - \text{б.3} - \text{yb.4} - \text{б.6}$
 VII[#] I I II I VI^b V VI IV III

221. Des-dur: $\text{б.6} - \text{m.3} - \text{yb.4} - \text{m.6} - \overbrace{\text{yb.4} - \text{б.6}}^{\text{b-moll}} - \text{m.6} - \text{ym.5} - \text{б.3} - \text{ч.5}$
 V IV[#] IV[#] III IV III VII VII I V

222. h-moll: $\text{m.10} - \text{yb.4} - \text{б.6} - \text{m.10} - \text{m.6} - \text{б.6} - \overbrace{\text{б.2} - \text{m.6}}^{\text{D-dur}} - \text{ym.5} - \text{m.3}$
 I IV III VII[#] VII[#] III IV III VII[#] I

223. A-dur: $\text{б.10} - \text{б.3} - \text{yb.4} - \text{m.6} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.10} - \text{m.10}}^{\text{cis-moll}} - \text{m.3} - \text{ym.5} - \text{б.3}$
 I IV IV III VII[#] VII[#] I VI VII I

224. b-moll: $\text{yb.2} - \text{ч.4} - \text{m.10} - \text{m.10} - \overbrace{\text{ч.8} - \text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{f-moll}} - \text{б.6} - \text{б.6} - \text{ч.8}$
 VI V VII[#] I V VII[#] I III II I

225. F-dur: ч.5 – б.2 – у.м.5 – б.3 – $\overbrace{\text{у.м.5 – м.3}}^{\text{d-moll}}$ – $\overbrace{\text{м.6 – б.3}}^{\text{C-dur}}$ – м.6 – б.10 – ч.8
 [I I VII I VII# I VII I VII V I]

226. H-dur: м.3 – ч.4 – дв.у.в.4 – б.6 – м.6 – $\overbrace{\text{б.2 – у.м.5 – б.3}}^{\text{E-dur}}$ – у.м.7 – м.6 – б.3
 VI VI VI^b V III I VII I VII VII I

227. e-moll: у.м.7 – ч.5 – ч.8 – у.в.6 – ч.8 – $\overbrace{\text{б.3 – у.в.4 – м.6 – б.3}}^{\text{G-dur}}$ – у.в.4 – б.6
 VII# I I VI V V IV III V IV III

228. B-dur: у.в.4 – м.6 – м.6 – у.в.5 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – б.3}}^{\text{F-dur}}$ – м.7 – у.м.5 – б.3
 [IV III VI V^b V VII II I VI VII I]

229. c-moll: б.3 – м.6 – у.в.6 – ч.8 – $\overbrace{\text{у.м.5 – м.3}}^{\text{f-moll}}$ – $\overbrace{\text{у.м.5 – б.3}}^{\text{G-dur}}$ – м.7 – у.м.5 – м.3
 III II II^b I VII# I VII I VI# VII# I

230. E-dur: у.м.7 – у.м.5 – б.3 – ч.4 – $\overbrace{\text{у.м.5 – б.3}}^{\text{A-dur}}$ – $\overbrace{\text{у.м.5 – м.3}}^{\text{fis-moll}}$ – м.6 – м.7 – б.3
 VII VII I II VII I VII# I VII V I

231. fis-moll: м.3 – ч.4 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – м.7 – б.3}}^{\text{E-dur}}$ – м.3 – у.м.7 – ч.5 – б.3 – м.6
 [I I VII VII V I VII# VII# I VI V]

232. As-dur: б.2 – м.10 – м.6 – б.2 – $\overbrace{\text{м.6 – у.м.5 – м.3}}^{\text{f-moll}}$ – б.6 – б.3 – б.3 – ч.8
 IV III III VI VII# VII# I IV IV V I

233. f-moll: $\overbrace{\text{ym.7} - \text{ym.5} - \text{m.3} - \text{m.3} - \text{б.10} - \text{ч.8} - \text{ym.5} - \text{б.3} - \text{б.6} - \text{б.3} - \text{yb.2} - \text{ч.4}}^{\text{As-dur}}$
 VII[#] VII[#] VII[#] I IV V VII I VI VI VI V

234. D-dur: $\text{б.10} - \text{б.3} - \text{ym.5} - \text{m.3} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.3}}^{\text{e-moll}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{fis-moll}} - \text{ym.7} - \text{ym.5} - \text{б.3}$
 I IV II III VII[#] I VII[#] VII[#] I VII VII I

235. cis-moll: $\text{yb.2} - \text{ч.4} - \text{б.6} - \overbrace{\text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{fis-moll}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{б.3} - \text{m.6} - \text{б.3}}^{\text{E-dur}} - \text{m.6} - \text{m.10} - \text{ч.8}$
 VI V III VII[#] I VII I VI VII VII[#] VII[#] I

236. Des-dur: $\text{m.6} - \text{б.3} - \text{б.7} - \text{m.6} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.3}}^{\text{f-moll}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.3} - \text{m.3}}^{\text{es-moll}} - \text{m.7} - \text{ym.7} - \text{ч.5}$
 III V IV III VII[#] I VII[#] VII[#] I VII VII I

237. d-moll: $\text{m.7} - \text{yb.4} - \text{б.6} - \text{б.3} - \overbrace{\text{m.6} - \text{ym.5} - \text{б.3}}^{\text{F-dur}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{g-moll}} - \text{m.6} - \text{m.3}$
 [IV IV III III VII VII I VII[#] VII[#] I VII[#] I]

238. G-dur: $\text{б.3} - \text{m.6} - \text{yb.6} - \text{ч.8} - \text{б.3} - \text{б.3} - \overbrace{\text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{e-moll}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.3}}^{\text{h-moll}} - \text{m.7} - \text{б.3}$
 I VI VI^b V VII I VII[#] I VII[#] I V I

239. a-moll: $\text{ym.5} - \text{m.3} - \text{б.6} - \overbrace{\text{ym.5} - \text{б.3}}^{\text{E-dur}} - \overbrace{\text{m.6} - \text{m.3} - \text{m.3}}^{\text{d-moll}} - \text{m.10} - \text{m.6} - \text{m.3} - \text{ч.1}$
 VII[#] I IV VII I VII[#] VII[#] I II V VII[#] I

240. D-dur: $\text{ч.1} - \text{m.3} - \text{yb.4} - \text{m.6} - \text{б.10} - \text{б.3} - \overbrace{\text{ym.5} - \text{m.3}}^{\text{e-moll}} - \text{m.6} - \text{m.6} - \text{ym.12} - \text{б.10}$
 V IV[#] IVⁿ III I IV VII[#] I I VII VII I

III. МОДУЛЯЦИИ В ТОНАЛЬНОСТИ ДИАТОНИЧЕСКОГО РОДСТВА

The image displays a series of 26 musical exercises, numbered 241 through 266, arranged in two columns. Each exercise is presented on a single staff of music. The exercises illustrate various modulations between diatonically related keys. The keys shown include major and minor scales such as C major, G major, D major, A major, E major, B major, F major, C minor, G minor, D minor, A minor, E minor, and B minor. The exercises are organized into pairs, with the first exercise of each pair on the left and the second on the right. The notation includes treble clefs, time signatures (mostly common time, C), and various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes). Some exercises feature repeat signs and first/second endings. The exercises demonstrate how chords and melodic lines can be reinterpreted in different keys that share common tones or are closely related in the diatonic system.

267 268

269 270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

ЦИФРОВКИ

241. F-dur: м.3 – у.м.5 – б.3 – $\overbrace{\text{у.м.5 – м.3 – б.2 – у.в.4 – б.6}}^{\text{d-moll}}$
 III VII I VII[#] I IV IV III

242. cis-moll: м.6 – б.3 – у.в.4 – б.6 – $\overbrace{\text{б.2 – у.в.4 – м.7 – м.6}}^{\text{E-dur}}$
 V IV IV III IV IV III III

243. A-dur: у.в.5 – б.6 – б.9 – м.6 – $\overbrace{\text{у.в.6 – ч.8 – ч.5 – м.3 – ч.1}}^{\text{E-dur}}$
 VI^b V IV III VI^b V VI VII I

244. g-moll: б.3 – у.м.5 – дв.у.м.5 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – б.7 – м.7 – б.3}}^{\text{F-dur}}$
 III VII[#] VII[#] I VII V V I

245. Des-dur: м.6 – б.3 – у.в.4 – м.6 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – у.м.5 – м.3}}^{\text{f-moll}}$
 VI IV IV III III VII[#] VII[#] I

246. h-moll: м.7 – б.6 – б.2 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – м.7 – м.3}}^{\text{e-moll}}$
 IV IV IV III VII[#] VII[#] V I

247. E-dur: у.м.5 – м.3 – м.6 – $\overbrace{\text{у.в.4 – б.6 – м.6 – у.м.5 – м.3}}^{\text{fis-moll}}$
 II III III IV III I VII[#] I

248. c-moll: м.10 – б.6 – у.в.2 – ч.4 – $\overbrace{\text{б.2 – м.6 – ч.4 – б.3}}^{\text{Es-dur}}$
 I IV VI V I VII I I

F-dur

249. B-dur: м.6 – б.3 – ч.5 – м.6 – $\overbrace{\text{м.6 – б.3 – б.10 – б.10 – ч.8}}^{\text{F-dur}}$
 VII I V III VII I VI^b V I

A-dur

250. fis-moll: у.м.5 – д.в.у.м.5 – м.3 – ч.5 – $\overbrace{\text{у.в.4 – б.6 – м.6 – м.10 – б.10}}^{\text{A-dur}}$
 VII[#] VII[#] I V IV IV III VII I

E-dur

251. H-dur: б.3 – м.6 – у.в.4 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – у.м.5 – м.3 – у.в.4 – б.6}}^{\text{E-dur}}$
 I VI VI^b V VII VII I VI^b V

F-dur

252. d-moll: у.в.4 – б.6 – ч.8 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – у.м.5 – б.3 – у.м.5 – м.3}}^{\text{F-dur}}$
 III II I IV VII VII I II III

f-moll

253. As-dur: б.3 – у.в.5 – б.6 – $\overbrace{\text{м.3 – у.м.5 – м.3 – б.6 – у.в.4 – б.6}}^{\text{f-moll}}$
 I VI^b V VII[#] VII[#] I IV IV III

H-dur

254. cis-moll: м.3 – ч.5 – м.6 – б.6 – $\overbrace{\text{м.3 – ч.5 – б.6 – у.в.6 – ч.8}}^{\text{H-dur}}$
 I V IV III III II II II^b I

a-moll

255. G-dur: б.3 – м.6 – у.в.6 – ч.8 – м.3 – $\overbrace{\text{у.в.4 – б.6 – б.6 – м.10}}^{\text{a-moll}}$
 I VI VI^b V VI IV IV III I

es-moll

256. b-moll: м.6 – м.3 – м.6 – м.3 – $\overbrace{\text{у.в.4 – б.6 – ч.5 – м.3 – ч.8}}^{\text{es-moll}}$
 V IV VII[#] I IV III V I I

C-dur

257. F-dur: ч.8 – б.3 – ум.5 – м.3 – ув.5 – б.6 – $\overbrace{\text{м.6 – ув.4 – м.6 – м.3}}$
 II V II III VI^b V VII IV III III

G-dur

258. h-moll: ув.2 – ч.4 – ч.8 – б.2 – ум.5 – м.3 – $\overbrace{\text{ум.5 – б.3 – ч.5 – м.6}}$
 VI V III I VII[#] I VII I V III

fis-moll

259. E-dur: б.10 – б.3 – ум.5 – м.3 – $\overbrace{\text{ум.5 – м.3 – б.6 – ч.5 – м.3 – ч.8}}$
 I IV II III VII[#] I VI V I I

Des-dur

260. f-moll: ч.8 – м.3 – м.3 – м.7 – б.3 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – м.7 – ум.7 – ч.5}}$
 V VII[#] I II III III II VII VII I

c-moll

261. B-dur: м.3 – б.6 – б.3 – б.6 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – м.3 – ув.5 – б.6}}$
 VI VI^b V IV III VII[#] VII[#] I III III

H-dur

262. gis-moll: м.3 – ч.5 – ув.4 – м.6 – ув.2 – ч.4 – $\overbrace{\text{б.6 – ч.8 – ув.4 – б.6}}$
 I I VI V VI V II I VI^b V

C-dur

263. G-dur: б.3 – б.6 – б.3 – м.6 – ч.4 – б.3 – $\overbrace{\text{м.6 – б.3 – б.6 – ч.8}}$
 I VI^b V VII I I III IV II I

g-moll

264. c-moll: м.10 – ум.3 – ч.1 – б.6 – $\overbrace{\text{ч.8 – ум.5 – м.3 – ув.2 – ч.4}}$
 I IV[#] V III V VII[#] I VI V

b-moll

265. Des-dur: 6.2 – м.6 – ув.4 – 6.6 – $\overbrace{\text{м.3 – м.3 – ч.8 – 6.3 – ч.5 – 6.2 – 6.6}}$
 IV III VI^b V VII[#] I IV V V IV III

A-dur

266. fis-moll: 6.2 – м.6 – ум.5 – м.3 – м.10 – $\overbrace{\text{6.3 – 6.6 – м.3 – м.6 – ч.5 – 6.3}}$
 I VII[#] VII[#] I IV V IV III III V I

gis-moll

267. H-dur: ув.4 – м.6 – ч.5 – 6.3 – $\overbrace{\text{ум.5 – м.3 – 6.6 – 6.3 – м.7 – 6.6 – 6.3}}$
 IV III V I VII[#] I VI V IV III III

F-dur

268. g-moll: ч.5 – 6.2 – ум.5 – м.3 – 6.6 – ув.6 – ч.8 – $\overbrace{\text{м.6 – 6.3 – ув.4 – м.6}}$
 I I VII[#] I VI VI V VII I IV III

B-dur

269. Es-dur: ум.7 – ум.5 – 6.3 – ч.4 – м.6 – $\overbrace{\text{м.3 – ум.5 – 6.3 – 6.6 – 6.3 – м.6}}$
 VII VII I II III VII VII I IV V III

fis-moll

270. cis-moll: 6.2 – ув.4 – 6.6 – 6.10 – $\overbrace{\text{м.6 – ум.5 – м.3 – 6.6 – 6.3 – м.7 – 6.6}}$
 IV IV III III VII[#] VII[#] I VI V IV III

fis-moll

271. E-dur: 6.6 – 6.3 – дв.ум.5 – м.3 – 6.6 – $\overbrace{\text{м.3 – м.3 – 6.6 – ув.6 – ч.8 – м.3}}$
 V IV II[#] III I VII[#] I VI VI V I

F-dur

272. d-moll: ув.4 – 6.6 – ч.8 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – ум.5 – 6.3 – ч.4 – дв.ув.4 – 6.6 – ч.1}}$
 III II I IV VII VII I VI VI^b V I

273. Es-dur: ч.8 – 6.3 – ум.7 – ч.5 – м.6 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – м.7 – 6.3 – м.10 – м.10}}^{\text{c-moll}}$
 I IV VII I VI VII VII[#] I II V II I

274. h-moll: м.10 – м.10 – ув.4 – 6.6 – $\overbrace{\text{ум.5 – м.3 – 6.6 – м.3 – 6.3 – ч.8 – ув.4 – 6.6}}^{\text{e-moll}}$
 VII[#] I IV III VII[#] I III IV III I IV III

275. G-dur: ч.8 – м.3 – ум.7 – ч.5 – м.3 – ч.5 – $\overbrace{\text{м.7 – ум.5 – 6.3 – 6.2 – ув.4 – м.6 – м.3}}^{\text{D-dur}}$
 I II VII I VI V VII VII I IV IV III III

276. c-moll: ув.2 – ч.4 – м.10 – ч.5 – 6.6 – м.3 – $\overbrace{\text{ув.4 – м.6 – м.10 – 6.3 – 6.6 – м.6}}^{\text{B-dur}}$
 VI V VII[#] I III IV IV III II V IV III

277. Des-dur: м.3 – 6.6 – ч.8 – м.3 – ум.7 – ч.5 – $\overbrace{\text{6.3 – ум.5 – 6.3 – 6.6 – ув.4 – м.6}}^{\text{As-dur}}$
 III II I VII VII I V VII I IV IV III

278. e-moll: ум.4 – м.3 – ч.4 – 6.6 – м.3 – $\overbrace{\text{м.6 – м.3 – 6.3 – 6.6 – 6.3 – ум.5 – 6.3}}^{\text{G-dur}}$
 VII[#] I II III IV VII VII I VI^b V VII I

279. Fis-dur: 6.6 – м.6 – м.6 – ум.5 – 6.3 – $\overbrace{\text{ув.4 – м.6 – м.10 – 6.3 – м.10 – ч.11 – 6.10}}^{\text{H-dur}}$
 I I VII VII I IV III III V II I I

280. g-moll: ув.4 – 6.6 – 6.3 – ум.7 – ч.5 – 6.3 – $\overbrace{\text{м.6 – м.6 – 6.3 – м.6 – ув.5 – 6.6}}^{\text{Es-dur}}$
 IV III III VII[#] I VI VI VII I VI VI^b V